

SAVETOVANJA, SIMPOZIJUMI I OKRUGLI STOLOVI O PRAVU EVROPSKE UNIJE sa objavljenim materijalima

U organizaciji Instituta za pravne i društvene nauke Pravnog fakulteta iz Kragujevca i Akademije za trgovinu iz Peći 24. i 25. novembra 1994. godine održano je u Vrnjačkoj Banji Savetovanje posvećeno **PRAVNIM I EKONOMSKIM OKVIRIMA UKLJUČIVANJA JUGOSLOVENSkih PRIVREDNIH SUBJEKATA U UNUTRAŠNJE TRŽIŠTE EVROPSKE UNIJE**.

Radovi su u izdanju Pravnog fakulteta u Kragujevcu objavljeni u posebnom Zborniku koji je pod istim naslovom odštampan pre Savetovanja. Radovi su podeljeni u tri tematske celine:

I ELEMENTI I FUNKCIONISANJE UNUTRAŠNJEG TRŽIŠTA EVROPSKE UNIJE

1. *Pojam komunitarnog pravnog sistema i pravne karakteristike unutrašnjeg tržišta u Evropskoj zajednici*, prof. dr Radovan D. Vukadinović
2. *Konstitutivni elementi jedinstvenog tržišta u Evropskoj uniji i SR Jugoslaviji*, prof. dr Oskar Kovač
3. *Sredstva ograničenja konkurencije u kartelnom pravu Evropske unije*, prof. dr Stevan Šogorov
4. *Suzbijanje opasnosti koja zbog dominantnog položaja nekog preduzeća može da nastane za slobodnu utakmicu na tržištu*, prof. dr Ivica Jankovec
5. *Pojam i značaj načela slobodne cirkulacije kapitala*, prof. dr Blagoje Babić
6. *Stvaranje evropske monetarne unije i položaj trećih zemalja*, prof. dr Stevo Kovačević
7. *Pravni aspekti i oblici slobode vršenja usluga*, dr Miroslav Paunović
8. *O nekim pitanjima osnivanja preduzeća na unutrašnjem tržištu Evropske unije*, dr Bojana Rilke

9. *Posredna povreda patenta u sporazumima o evropskom patentu zajedničkog tržišta*, doc. dr Božin Vlašković

II SPOLJNA POLITIKA EVROPSKE UNIJE

1. *Transformacija Evropskih zajednica u Evropsku uniju i položaj trećih zemalja nečlanica*, mr Branislava Alendar

2. *Ugovor iz Mastrihta i pravni aspekti sankcija Evropske unije, sa posebnim osvrtom na sankcije EU prema SRJ*, dr Duško Lopandić

III ODNOS EVROPSKE UNIJE PREMA JUGOSLAVIJI

I TREĆIM ZEMLJAMA

1. *Suština zajedničke trgovinske politike, potencijalni efekti na treće zemlje i pravci promena u Jugoslaviji*, prof. dr Dragana M. Djurić

2. *Osnovne premise i koordinate strategije spoljnoekonomskih odnosa (SEO) Jugoslavije u uslovima ukidanja sankcija*, prof. dr Tomislav Popović

3. *Pravni režim poslovnih odnosa sa inostranstvom kao uslov spoljnotrgovinske razmene*, prof. dr Predrag Šulejić

4. *Prikaz Evropskog patentnog prava i njegovih implikacija za Jugoslaviju*, doc. dr Slobodan Marković

5. *Kolektivno ulaganje hartija od vrednosti prema pravu Evropske unije*, mr Milan Pavić

6. *Arbitražno rešavanje sporova sa privrednim subjektima iz zemalja članica Evropske unije*, prof. dr Radomir Djurović

7. *Koncept održivog razvoja i ekološka politika Evropske zajednice i Jugoslavije*, doc. dr Gordana Mitić.

Prvi Simpozijum u organizaciji Udruženja za pravo Evropske unije, u saradnji sa Centrom za međunarodne studije, pod nazivom **PRAVO EVROPSKE UNIJE**, održan je u Beogradu, 3. i 14. juna 1996. godine, i na njemu je učestvovalo više od 80 stručnjaka iz oblasti prava Evropske unije. To je bio prvi pokušaj da se ovo specifično pravo, koje svakako ne može biti smatrano jedinstvenom granom prava, predstavi multidisciplinarno i iz pozicije različitih grana prava. Nekoliko stavova treba istaći kao rezultat ovoga skupa: Unija se ne može upoznati samo kroz poznavanje njenog prava; s druge strane, pak, poznavanje politika i ciljeva ove organizacije neophodan je uslov za razumevanje njenog prava, ali i poznavanje pravne infrastrukture u državama članicama. Kao jedna od poruka ovoga skupa jeste i stav, koji na žalost nije zaživeo, da je neophodno ujednačiti pravnu terminologiju koja se odnosi na pravne institute i pojmove prava Unije.

Na Simpozijumu je predstavljeno 22 referata, koji su objavljeni u zborniku **PRAVO EVROPSKE UNIJE**¹. Ovaj zbornik se sastoji iz četiri celine: opšta pitanja, osnovi prava, pojedine grane prava i privredno pravo EU.

OPŠTA PITANJA EVROPSKE UNIJE

1. *Evropska unije kao međunarodna organizacija*, prof. dr Vojin Dimitrijević
2. *"Četiri velike slobode" u pravu Evropske unije*, mr Branko Rakić
3. *Evropska unija posle Mاستrihta*, Milutin Janjević
4. *SR Jugoslavija i Evropska unija*, mr Branislava Alendar

OSNOVI PRAVA EVROPSKE UNIJE

1. *Pravni sistem Evropske unije*, prof. dr Obrad Račić
2. *Izvori prava Evropske unije*, docent dr Vesna Knežević-Predić
3. *Zakonodavni postupak u Evropskoj uniji*, mr Jasminka Simeunović
4. *Sud pravde Evropskih zajednica*, prof. dr Radovan Vukadinović

POJEDINE GRANE PRAVA EVROPSKE UNIJE

1. *Međunarodno javno pravo i pravo Evropske unije*, prof. dr Konstantin Obradović
2. *Međunarodno privatno pravo Evropske unije*, prof. dr Gašo Knežević
3. *Upravno pravo Evropske unije*, prof. dr Stevan Lilić
4. *Ekološko pravo Evropske unije*, docent dr Milena Petrović
5. *Poresko pravo Evropske zajednice*, prof. dr Dejan Popović
6. *Gradjansko procesno pravo Evropske unije*, prof. dr Vesna Rakić-Vodinelić

PRIVREDNO PRAVO EVROPSKE UNIJE

1. *Osnovne karakteristike privrednog prava Evropske unije*, prof. dr Dobrosav Mitrović
2. *Režim uvoza Evropske unije*, dr Duško Lopandić
3. *Sistem opšte šeme preferencijala Evropske unije*, mr Gordana Ilić
4. *Režim kretanja kapitala u zakonodavstvu Evropske unije*, prof. dr Blagoje Babić
5. *Zaštita potročača u pravu Evropske unije - Odgovornost proizvođača za štetu od proizvoda*, docent dr Maja Stanivuković
6. *Osnovni pojmovi o antikartelnom pravu Evropske unije*, prof. dr Radovan Vukadinović

¹ *Pravo Evropske unije*, zbornik radova (priprema i redakcija prof. dr Dobrosav M. Mitrović i prof. dr Obrad Račić), Službeni glasnik, Beograd, 1996, 378 strana.

7. Osiguranje u pravu Evropske unije, prof. dr Predrag Šulejić

Drugi naučni skup u organizaciji Udruženja za pravo Evropske unije i Centra za međunarodne studije održan je godinu dana kasnije, i za temu je imao specifičan položaj individualnih subjekata - fizičkih i pravnih lica u ovom pravnom sistemu. Ovaj II simpozijum, pod nazivom **FIZIČKA I PRAVNA LICA U PRAVU EVROPSKE UNIJE** je održan takodje u Beogradu, 6. i 7. novembra 1997. godine. Na Simpozijumu je podneto 21 referat naših naučnih radnika i stručnjaka koji se bave Evropskom unijom i njenim pravom, a učestvovalo je devedeset pravnih stručnjaka koji se bave ili se interesuju za pravo Evropske unije. Posebno je značajno učešće velikog broja mladih pravnika, koji su time pokazali da je ovo oblast koja tek ima budućnost.

Skupu je predhodilo istraživanje, čiji su rezultati predstavljeni na Simpozijumu, u vidu referata. Ovo istraživanje je imalo za cilj da prouči i izloži pravo EU kojim se reguliše položaj najznačajnijih subjekata ovog pravnog sistema - fizičkih i pravnih lica. Ovakav pristup istraživanju prava Unije ne samo da je prvi put korišćen u Jugoslaviji, nego je i za neke šire okvire originalan i nov, jer obuhvata ne samo normativno regulisanje, već se bavi i praksom Suda pravde Evropskih zajednica u materiji ostvarivanja prava državljana, fizičkih lica nastanjenih, i pravnih lica sa registrovanim sedištem na teritoriji Unije. Ovakav način istraživanja je od značaja za teorijsku misao, jer pokazuje pravac kretanja pravnog regulisanja ove materije i način njenog utvrđivanja u jednoj specifičnoj međunarodnoj organizaciji. S druge strane, vidljiva je i njegova praktična korist, jer se ove odredbe veoma često odnose i na naše državljane koji se nalaze ili imaju domicil na teritoriji neke od zemalja članica Unije. Referati su publikovani u knjizi **PRAVO EVROPSKE UNIJE - FIZIČKA I PRAVNA LICA**². Knjiga se sastoji iz dva dela: jedan se odnosi na fizička, a drugi na pravna lica.

FIZIČKA LICA

1. *Prava gradjanina/pojedinca u pravu Evropske unije*, prof. dr Gašo Knežević
2. *Gradjanstvo-državljanstvo Evropske unije*, mr Branko Rakić
3. *Stranci u pravu Evropske unije*, dr Duško Lopandić
4. *Pravo na ulazak i boravak u pravu Evropske unije*, prof. dr Milorad Ročkomanović
5. *Pravo nastanjivanja u pravu Evropske unije*, mr Gordana Ilić
6. *Gradjanske i administrativne procedure u pravu Evropske unije*, prof. dr Stevan Lilić
7. *Radno pravni položaj u pravu Evropske unije*, prof. dr Branko Lubarda
8. *Socijalna prava zaposlenih u Evropskoj uniji*, dr Brana Marković

² *Pravo Evropske unije - fizička i pravna lica*, zbornik radova (priprema i redakcija prof. dr Dobrosav M. Mitrović), Čigoja štampa, Beograd, 1998, 353 strana.

9. *Obrazovanje u pravu Evropske unije*, Milutin Janjević
10. *Karakteristike ostvarivanja komunitarnog prava*, prof. dr Radovan Vukadinović
11. *Zaštita ljudskih prava u pravu Evropske unije*, prof. dr Vojin Dimitrijević, mr Vladimir Djerić
12. *Pojedinac pred Evropskim sudom*, prof. dr Vesna Rakić-Vodinelić
13. *Praksa Suda pravde Evropskih zajednica u materiji ostvarivanja prava državljana država članica*, docent dr Vesna Knežević-Predić

PRAVNA LICA

1. *Kompanije u pravu Evropske unije*, prof. dr Miodrag Trajković
2. *Osnivanje akcionarskih društava u zemljama Evropske unije*, prof. dr Ivica Jankovec
3. *Evropsko akcionarsko društvo*, dr Bojana Rilke
4. *Evropska grupacija privrednog interesa*, prof. dr Dobrosav Mitrović
5. *Zastupnici i distributeri u pravu Evropske unije*, docent dr Milena Petrović
6. *Oporezivanje pravnih lica u pravu Evropske unije*, prof. dr Dejan Popović
7. *Pravna lica pred Evropskim sudom*, docent dr Maja Stanivuković.

Poseban značaj ovih skupova i zbornika koji su nastali kao rezultat žive diskusije na Simpozijumima o pravu Evropske unije, leži u svesti njegovih učesnika, i ideji Udruženja za pravo Evropske unije i Centra za međunarodne studije, da je neophodan rad na harmonizaciji našeg prava sa pravom EU - tačnije, da je potrebno započeti sa tim radom. Ne zato što smo mi zemlja kandidat za članstvo Unije, niti zato što imamo šanse da u bliskoj budućnosti to postanemo, već zato što je Unija pred našim vratima, i zato što njeno pravo predstavlja evropski standard kome svaka savremena evropska država mora da teži.

mr Tanja Mišćević